

Handikappolitiskt program

Åtgärdsplan 2006 – 2007

Innehåll

	Sida
Förord	1
Inledning	2
FN:s standardregler	3
Varför behövs ett handikappolitiskt program?	4
Syfte	4
Avgränsningar	5
Synsätt	5
Handikapp – vad är det?	6
Metod	7
Utvärdering och revidering	8
Konkret programdel med åtgärdsplan	
Medvetenhet och bemötande	9
Tillgänglighet	12
Ett aktivt liv för alla	16
Bilaga: Åtgärdsplan 2005	

Förord

Vårt samhälle är i första hand utformat och organiserat för människor utan funktionsnedsättning. Det innebär att ett stort antal samhällsmedborgare utesluts från att delta i aktiviteter på samhällets olika arenor. Mycket har under senare år gjorts för att förbättra situationen men det har inte varit tillräckligt. Fortfarande möter människor med funktionsnedsättning ett stort antal hinder för att kunna leva ett självständigt liv präglat av delaktighet och jämlikhet.

Ca var tionde kommunmedborgare i Halmstad har någon form av funktionsnedsättning. Som grupp utgör således personer med funktionsnedsättning en betydande del av kommunens invånare. Kommunen har ett stort ansvar för att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt i gemenskap med andra.

FN:s "Standardregler om delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning" är en vision om ett samhälle där personer med funktionsnedsättning är delaktiga och jämlika med andra människor. Halmstads kommun antog 1998 ett handikappolitiskt program baserat på dessa regler och har genom i programmet ingående åtgärdsplaner arbetat för att omsätta FN:s regler i konkret handling. Programmet utsågs 1999 av den samlade handikapprörelsen till det bästa i landet. Utvärderingar visar att kommunen under åren 1998 – 2004 har genomfört ett 100-tal åtgärder inom olika områden. Med föreliggande plan för åtgärder under åren 2006-2007 vill kommunen fortsätta arbetet med att omsätta visionen om ett tillgängligt samhälle i en praktisk verklighet. Kommunen ökar därmed ytterligare sina ansträngningar för att till kommunens 700-års jubileum 2007 förbättra livsvillkoren för människor med funktionsnedsättning och göra Halmstad till "en stad för alla".

Bengt Ekberg
Kommunstyrelsens ordf

Inledning

År 1993 antog generalförsamlingen i FN standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet. Reglerna ligger i linje med den handikappolitiska visionen om att skapa ett samhälle där olikhet och mångfald är en tillgång.

Sverige hade varit pådrivande för framtagandet av reglerna och har, liksom flertalet av världens länder, förbundit sig att förverkliga reglernas intentioner och innehåll på såväl central som lokal nivå.

Standardreglerna innehåller principiella ståndpunkter när det gäller rättigheter, möjligheter och ansvar och ger konkreta förslag till hur ett mer tillgängligt samhälle kan skapas.

Alla väsentliga samhällsområden täcks av de 22 regler som anger förutsättningar, huvudområden och genomförande av insatser för delaktighet på lika villkor (reglerna anges på nästa sida).

Förutsättningar:

Ökad medvetenhet
Medicinsk vård och behandling
Rehabilitering
Stöd och service
(regel 1 - 4)

2

Huvudområden:

Tillgänglighet
Utbildning
Arbete
Ekonomisk och social trygghet
Familjeliv och personlig integritet
Kultur
Rekreation och idrott
Religion
(regel 5 - 12)

FN:s standardregler och den svenska handikappolitikens inriktning stämmer väl överens med varandra. Standardreglerna är inte bindande, i strikt juridisk mening, men innebär ett starkt moraliskt och politiskt åtagande att utarbeta en politik för att uppnå lika möjligheter och full delaktighet för människor med funktionsnedsättning. För närvarande pågår inom FN ett arbete med att ta fram en handikappkonvention som ytterligare ska stärka världens länders arbete i det handikappolitiska arbetet.

Varför behövs ett handikappolitiskt program?

Under de senaste decennierna har betydande ansträngningar gjorts på handikappområdet runt om i världen. Sverige har haft en världsledande roll i arbete med att förbättra villkoren för personer med funktionsnedsättning och har en ledande position vad avser individuella stödinsatser. Vi är dock numera passerade av andra länder när det t ex gäller lagstiftning mot diskriminering och fysisk tillgänglighet.

Generellt sett har personer med funktionsnedsättning fortfarande sämre levnadsvillkor än andra. Detta gäller såväl i Sverige som i andra länder. Ett flertal svenska studier visar att avståndet mellan levnadsvillkor för människor med och människor utan funktionsnedsättning är betydande. Förutom de skillnader som funktionsnedsättningen i sig för med sig, har människor med funktionsnedsättning sämre villkor på alla områden jämfört med jämnåriga utan funktionsnedsättning. Många faktorer påverkar levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning. Inte minst har andras okunnighet, rädsla och fördomsfullhet bidragit till att människor med funktionsnedsättning isolerats och därmed fördröjt deras utvecklingsmöjligheter.

Genom olika initiativ som t ex ”Från patient till medborgare - den nationella handlingsplanen för handikappolitiken” och

bestämmelser om s k ”enkelt avhjälpna hinder” i den fysiska miljön inriktas ansträngningarna på att förändra samhället i mer tillgänglig riktning.

Flera reformer som genomförts under senare år har ökat kommunens ansvar för människor med funktionsnedsättning.

Kommunaliseringen av särskolan och de särskilda omsorgerna för personer med utvecklingsstörning, ÄDEL-reformen inom

äldreomsorgen, psykiatrireformen

för psykiskt störda och annan lagstiftning på handikappområdet har alla inneburit ett större kommunalt ansvar för handikappfrågor. Det handikappolitiska programmet vill bidra till att omsätta detta ökade kommunala ansvar i praktisk handling och skapa ökade möjligheter till delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning.

Genomförande:

Kunskap och forskning
Policy och planering
Lagstiftning
Ekonomisk politik
Samordning
Handikapporganisationer
Personalutbildning
Nationell granskning och utvärdering
Tekniskt och ekonomiskt samarbete
Internationellt samarbete
(regel 13 - 22)

Syfte

Syftet med det handikappolitiska programmet är att med utgångspunkt i FN:s standardregler om delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning bidra till att:

♥ införliva handikapperspektiv på alla områden när den kommunala politiken utformas

- ♥ undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättningar att bli fullt delaktiga i samhällslivet
- ♥ levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning blir likvärdiga med andras

Programmet baseras på FN:s standardregler och omfattar såväl policy och övergripande mål som konkreta åtgärder och utvärdering. Åtgärdsplanen för 2006 – 2007 är en fortsättning på tidigare planer (1999-2001, 2002-2004, 2005) och tolkar och preciserar vad standardreglerna betyder och ska leda till i Halmstads kommun. Den spänner över kommunens samtliga verksamhetsområden och omfattar i första hand generella åtgärder. I fokus för perioden 2006-2007 ligger frågor om bemötande, tillgänglighet och ett aktivt liv.

4

Programmet skall vara styrande och vägledande för olika åtgärder inom kommunens samtliga verksamheter och komplettera gällande lagstiftning på området. Med utgångspunkt i FN:s standardregler skall programmet bidra till och stärka en gemensam syn på handikappfrågor i Halmstads kommun. Programmet skall fortsatt stimulera intresset för handikappfrågor och höja kommunens ambitionsnivå genom att peka ut och påskynda angelägna åtgärder.

Avgränsningar

Programmet redovisar både konkreta åtgärder och långsiktiga ambitioner på handikappområdet. Det är fokuserat på att undanröja de hinder som fortfarande finns kvar för att människor med funktionsnedsättning skall kunna bli delaktiga i samhällslivet på sina villkor. Eftersom funktionsnedsättningar kan vara av många olika slag och variera i omfattning finns det ett stort antal olika diagnoser och benämningar på olika nedsättningar. Programmet tar inte upp enskilda diagnosgruppers särskilda behov. Programmet beskriver inte heller de omfattande insatser som redan har gjorts i kommunen och inte de individuella insatser som människor med funktionsnedsättning erhåller via lagstiftning på området. Det är en förutsättning för en väl fungerande och effektiv handikappolitik att de individuellt inriktade insatserna är av tillräcklig omfattning och att de håller en god kvalitet. Det handikappolitiska programmet skall därför inte ses som en ersättning av gällande lagstiftning på området (Skollagen, Socialtjänstlagen, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, Hälso- och sjukvårdslagen, Plan och bygglagen m fl), utan som en tolkning och precisering av kommunens mer generella ambitioner på handikappområdet.

Synsätt

Det är en önskvärd vision men också en betydande utmaning att skapa ett samhälle med utrymme för olikhet och mänsklig mångfald. Traditionella sociala och ekonomiska processer har tenderat att bygga på antaganden om normalitet som inte inbegripit personer med funktionsnedsättningar. Dessa har ofta funnits "vid sidan om" i samhället vilket blir lätt till stereotypa uppfattningar om människor med funktionsnedsättning. Fördomsfulla attityder, bristande möjligheter och diskriminering förstärker varandra och har bidragit till att personer med funktionsnedsättning har särskiljts.

Det grundläggande synsättet är att människor föds och utvecklas olika men att alla är lika mycket värda, oavsett ras, religion, kön, ålder, funktionsförmåga eller andra skillnader. Det är ett gemensamt ansvar att alla skall ges lika möjligheter. Mänsklig olikhet är en tillgång för samhället i sin helhet. Människor med funktionsnedsättning har samma rättigheter och skyldigheter som alla andra människor. Värderingen om människors lika värde och lika rättigheter medför att det vid samhällsplanering måste tas hänsyn till individers olika behov och att resurser ska användas i syfte att ge lika möjligheter till ett deltagande i samhällslivet. Den process som ska leda till att miljön och olika samhällsområden blir tillgängliga för alla, inklusive människor med funktionsnedsättning, gäller t ex den offentliga miljön, service, aktiviteter och information.

Kommunen skall genom aktivt arbete förbättra situationen för människor med funktionsnedsättning. Generella insatser ska fortsätta att genomföras för att undanröja fler hinder och kommunens egna verksamheter skall anpassas så att alla kan delta. Genom att rätta till brister i den fysiska och sociala miljön som hindrar människor att delta på lika villkor i samhällslivet, ska kommunen bli mer tillgänglig.

5

De generella insatserna kompletteras med individuella insatser som, med respekt för den enskildes självbestämmande, utformas så att de stärker den enskildes självständighet och oberoende.

Alla åtgärder på handikappområdet skall grundas i kunskap och erfarenhet av förhållanden och särskilda behov som människor med funktionsnedsättning har. Detta förutsätter ofta särskild kompetens och kunskap om funktionshinder och handikapp samt kontinuerlig stöd och service under människans hela livscykel. Insatserna till den enskilde med funktionsnedsättning skall bygga på respekt och förståelse för individens behov och en helhetssyn på behoven.

Handikapp - vad är det?

I Halmstads kommun bor människor med och utan funktionsnedsättningar sida vid sida. Det kan vara sjukdomar, skador eller olyckor som orsakat vissa kommuninvånarens funktionsnedsättningar som t ex rörelsehinder, syn- eller hörselskador, utvecklingsstörning, allergi eller psykiskt funktionshinder. Det finns många olika typer av funktionsnedsättningar och ibland har en person flera olika funktionsnedsättningar samtidigt.

Funktionsnedsättningens omfattning och varaktighet kan också variera. En del har stora och livslånga svårigheter i det dagliga livet till följd av sin funktionsnedsättning medan andra har svårigheter vid vissa tillfällen eller under en begränsad period av livet. En del funktionsnedsättningar är synliga medan andra inte är direkt observerbara.

Handikapp är inte någon egenskap hos den enskilde utan ett förhållande mellan individen och omgivningen. I vilken utsträckning funktionsnedsättningen blir ett handikapp bestäms av individens funktionsnedsättning och den miljö som individen ställs inför. Detta innebär att den omgivande miljön (fysiskt, socialt och psykologiskt) avgör om en person i en viss situation blir handikappad eller inte. Samma funktionsnedsättning kan i en miljö/situation bli ett handikapp och i en annan miljö/situation inte medföra handikapp. Handikapp är därmed en fråga om relation till den miljö och den kultur som individen befinner sig i. Enligt denna definition av handikapp skall vi därmed inte tala om handikappade människor, utan i stället använda uttrycket

människor med funktionsnedsättning. Detta kallas det miljörelaterade handikappbegreppet och är grundläggande för Halmstads kommuns syn på handikapp.

Med det miljörelaterade handikappbegreppet flyttas handikapp från att avse egenskaper hos den enskilde individen till relationen mellan individ och samhälle, vilket har stor betydelse för vilka och hurdana åtgärder som skall sättas in för enskilda med funktionsnedsättning. Samhället måste ta hänsyn till såväl individens behov av t ex stöd, service och hjälpmedel som korrigeringar av samhällets brister. Förutom de individuellt inriktade stöd- och serviceinsatser som personer med funktionsnedsättning kan behöva för att underlätta vardagen, har generella insatser stor betydelse. Genom att anpassa och göra samhället tillgängligt för personer med funktionsnedsättning underlättas deras tillvaro och färre handikappskapande situationer och miljöer uppstår. Det innebär i sin tur att ju mer tillgängligt och anpassat samhället är desto färre personer blir handikappade.

Någon säkerställd beräkning av hur många av kommunens invånare som har funktionsnedsättning finns inte. Uppskattningar visar att ca 1/10 eller ca 9 000 personer i kommunen har mer varaktiga och mer omfattande funktionsnedsättningar. Till detta kommer en större grupp som har mindre omfattande och mer tillfälliga nedsättningar.

6

Det handikappolitiska programmet syftar till att göra Halmstads kommun till en lättillgänglig och handikappanpassad kommun för kommuninvånare och besökare med mer omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar. Insatser och anpassningar som underlättar för denna grupp är dock med automatik gynnsamma för alla invånare i kommunen.

Att fullt ut genomföra FN:s standardregler i Halmstads kommun kommer att innebära stora förbättringar för såväl människor med funktionsnedsättning som för människor utan funktionsnedsättning.

Metod

Handlingsprogrammet uttrycker kommunens allmänna policy i handikappfrågor. Det skall vara en del av en kontinuerlig process som leder till bättre villkor för personer med funktionsnedsättning i Halmstads kommun. Samtidigt skall det fungera som ett effektivt styrinstrument för arbetet i de olika förvaltningarna där ett antal konkreta åtgärder skall genomföras.

Genomgående gäller dessutom att programmet skall ligga i linje med det övriga samhällets grundläggande värderingar och ambitioner på handikappområdet och inte enbart återspegla ett snävt kommunalt perspektiv på sakområdet.

Beslutet att förnya det handikappolitiska programmet med en ny åtgärdsplan för åren 2005 – 2007 togs av kommunstyrelsen i december 2003. Kommunstyrelsens beredning har liksom tidigare fungerat som ledningsgrupp för programarbetet. Det löpande arbetet påbörjades våren 2004 av en projektgrupp om fyra personer. Handikappörelsen har varit representerad i projektgruppen. Under våren, sommaren och hösten 2004 har handikapporganisationerna, kommunråd, nämndspresidier, förvaltningschefer, myndighetsföreträdare, ungdomsrepresentanter m fl i samverkan med projektgruppen följt upp tidigare åtgärdsplaner och diskuterat behov av nya åtgärder. Efter remissbehandling beräknas kommunfullmäktige i mars 2005 fastställa programmet för år 2006-2007.

Arbetsmetod och organisation för programarbetet beskrivs här kortfattat. En fylligare beskrivning av arbetsmetod m m finns i bilaga till tidigare program (med åtgärdsprogram för perioden 1999-2001).

Uppgiften för arbetet har varit att överföra och konkretisera FN:s standardregler till det kommunala verksamhetsområdet. Arbetet inleddes med en uppföljnings- och inventeringsfas. Uppföljningen av de två tidigare åtgärdsplanerna visar att 97% av åtgärderna i åtgärdsplanen 1999-2001 har genomförts medan 60% av åtgärderna i åtgärdsplanen 2002-2004 har genomförts eller påbörjats. De åtgärder som inte var påbörjade vid uppföljningstillfället ingår i åtgärdsplanen för år 2005. Medel för dessa har anvisats ur den s k tillgänglighetsmiljonen. När 2005 års åtgärdsplan är genomförd skall tidigare åtgärdsplaner vara genomförda fullt ut.

En enkätundersökning till handikapporganisationer, myndigheter och andra organisationer, samt personer som deltagit i arbetet med tidigare åtgärdsplaner genomfördes våren 2004. I denna studie ombads man bl a att föreslå nya åtgärder och värdera det som genomförts. Dessutom hölls under våren - sommaren 2004 ett 40-tal intervjuer med kommunråd, nämndspresidier, förvaltningschefer och nyckelpersoner. Intervjuerna och enkätundersökningen gav framförallt kunskap om tidigare åtgärdsplaner och programmets funktion och användning, samt olika gruppers och representanters förslag till och prioritering av nya åtgärder. Dessutom belystes bl a samordningsbehov med andra styrdokument och aktiviteter i samband med jubileumsåret 2007.

7

En särskild referensgrupp utsågs tidigt. Det var det kommunala handikapprådets referensgrupp, som löpande har följt arbetet. Handikapprådets referensgrupp består av företrädare för samtliga handikapporganisationer i kommunen.

För att försöka fånga erfarenheter och synpunkter hos unga människor med funktionshinder anordnades ett kvällsseminarium i september 2004 där ett 20-tal personer mellan 15-30 år delgav projektgruppen sina åsikter om hinder och möjligheter i Halmstad. Erfarenheterna och synpunkterna från personer som själv har funktionsnedsättning har varit synnerligen betydelsefulla för programarbetet.

Samråd med samhället utanför det kommunala arbetsfältet har skett genom ett stort antal underhandskontakter, intervjuer och sammanträden. Till de viktigaste kontakterna kan, förutom handikapprörelsen, räknas Landstinget Halland, Region Halland, Högskolan i Halmstad, Länsstyrelsen och Halmstads Cityförening. Samrådet med landstinget har varit särskilt värdefullt genom att landstinget har ett liknande handikappolitiskt program och möjligheterna att göra avstämningar mellan programmen har kunnat tas till vara.

Som framgått kännetecknas programarbetet av ett brett anslag med många kontaktpunkter inom och utom kommunen. Den breda uppläggnings återspeglas också i projektgruppens sammansättning på så sätt att två av medlemmarna inte är anställda i kommunen. Av dessa är den ene handikappforskare vid Wigforssgruppen på sektionen för Hälsa och samhälle, Högskolan i Halmstad. Den andre representerar den samlade handikapprörelsen i kommunen. Kommunens egna företrädare i gruppen är handikappkonsulenten och en utredare från stadskontoret.

Utvärdering och revidering

Det handikappolitiska programmet gäller fram till Halmstads jubileumsår 2007. Åtgärdsplanerna i programmet gäller dock endast för något eller några år i taget.

Första perioden omfattade åren 1999-2001, nästa för åren 2002-2004 och sedan en för år 2005. Denna plan gäller för åren 2006-2007 och avsikten är att detta skall vara den sista särskilda åtgärdsplanen. Ambitionen är att åtgärder som underlättar och förbättrar för personer med funktionsnedsättning därefter ska ingå som en naturlig del i kommunens verksamhetsstyrning.

För att få ett säkert underlag för bedömningen hur väl programmets mål förverkligas, behövs en kontinuerlig utvärdering. En grupp tjänstemän har under åren ansvarat för löpande uppföljning tillsammans med förvaltningarnas rapportering om genomförda åtgärder.

Framöver bör det ordinarie redovisningssystemet, d v s delårsrapporter och bokslut, innehålla uppgifter om förverkligande av beslutade åtgärder. En mer genomgripande utvärdering behövs 2008. Med bistånd av vetenskaplig kompetens och i samverkan med handikapporganisationerna bör hela det omfattande arbetet med handikappolitiskt program utvärderas.

För att denna utvärdering ska komma till stånd bör stadskontoret svara.

Åtgärdsplan 2006-2007

Medvetenhet och bemötande

Kommunen skall aktivt verka för att öka medvetenheten i samhället om människor med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov och möjligheter och om vad de kan bidra med.

För att förverkliga visionen om ett samhälle där alla människor är medborgare på lika villkor behövs en förändring av synen på och bemötandet av personer med funktionsnedsättning.

Om alla ska bli respekterade fullt ut som kommunmedborgare och kunna leva i en tillgänglig kommun måste mötet mellan den enskilde och samhällets representanter präglas av kunskap om funktionshinder och handikapp men också av inlevelse och respekt för den enskildes situation. Ett bättre bemötande kan utvecklas bland annat genom kompetenshöjning hos politiker, personal och allmänhet samt förverkligande av ambitionerna att göra kommunen både fysiskt och informationsmässigt tillgänglig. Dessutom krävs för att förverkliga "ett samhälle för alla" att politiker, ansvariga chefer och övrig personal väger in handikappaspekter i all planering och i alla strategiska beslut.

Understruken nämnd ansvarar för samordning och genomförande av respektive åtgärd.

Åtgärd 1

Riktade utbildningsinsatser för att höja kunskapsnivån om funktionshinder och handikapp i förskola, grundskola och gymnasieskola.

Målgrupp: Både elever och anställda inom förskola, grundskola och gymnasier.

Tidpunkt: 2006-2007

Kostnad: 1 Mkr för åren 2006-2007 för att anordna själva utbildningen. Utöver detta tillkommer kostnader för vikarieersättningar etc.

Effekter: Utbildning som skall resultera i en ökad kunskap och medvetenhet som påverkar bemötandet av barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Ansvariga: Barn- och ungdomsnämnden och utbildningsnämnden

Åtgärd 2

Riktade utbildningsinsatser för personal inom de privata besöksnäringarna.

Målgrupp: Personal inom privat drivna besöksnäringar.

Tidpunkt: 2006-2007

Kostnad: 200 kkr

Effekter: En ökad kunskap hos personal för ett bättre bemötande och en ökad attraktionskraft för Halmstads kommun som besöksort.

Ansvariga: Turistnämnden och socialnämnden

9

Åtgärd 3

Informationsinsatser om funktionsnedsättningar med särskild uppmärksamhet på mindre kända grupper av funktionshinder. Information till allmänheten via kommunens informationstidning, Radio Halland, TV 4, HP:s sommarbilaga m m.

Målgrupp: Allmänhet och anställda i Halmstads kommun

Tidpunkt: 2006-2007

Kostnad: 100 kkr.

Effekter: Ökad medvetenhet och kunskap om olika typer av funktionsnedsättningar.

Ansvariga: Kommunstyrelsen i samarbete med handikapprådet

Åtgärd 4

Skriftlig riktad information till nyanställda och till förtroendevalda för att ge kunskap om kommunens handikappolitiska arbete.

Målgrupp: Nyanställd personal och förtroendevalda i Halmstads kommun.

Tidpunkt: Från och med 2006.

Kostnad: 100 kkr

Effekter: Ökad medvetenhet och kunskap om olika typer av funktionsnedsättningar bland personal och förtroendevalda.

Ansvarig: Kommunstyrelsen

Åtgärd 5

Utarbetande av en bemötandeguide för Halmstads kommun.

Målgrupp: Allmänhet och personal i Halmstads kommun.
Tidpunkt: 2006
Kostnad: 200 kkr
Effekter: Ökad medvetenhet och kunskap om funktionsnedsättningar för ett bättre bemötande från personal och allmänhet.
Ansvariga: Kommunstyrelsen och handikapprådet

Åtgärd 6

Ett bemötandeprojekt tillsammans med SISUS, Försäkringskassan m fl.

Målgrupp: Handläggare
Tidpunkt: 2006
Kostnad: 200 kkr
Effekter: Ett bättre och enhetligare bemötande från handläggande personal gentemot personer med funktionsnedsättning. Att skapa attitydförändringar hos handläggare.
Ansvarig: Socialnämnden

10

Åtgärd 7

Ett bemötandeprojekt som riktar sig till personer med funktionsnedsättning för att öka kompetensen i kontakter med myndigheter och servicenärningar. Projektet kan ske i form av diskussioner, studiecirkel och föreläsningar.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006
Kostnad: 100 kkr
Effekter: Att genom ökad kunskap skapa förutsättningar för bättre möten mellan personer med funktionsnedsättning och företrädare för myndigheter och servicenärningar.
Ansvarig: Handikapprådet

Tillgänglighet

Kommunen skall göra den fysiska miljön tillgänglig oavsett vilka och hur stora funktionsnedsättningar människor har. Kommunen skall också se till att personer med funktionsnedsättning får tillgång till information och möjligheter till kommunikation.

En av de största utmaningarna inom handikappområdet under de närmaste åren är att göra vår kommun tillgänglig för alla medborgare. Tillgängligheten avser inte bara den fysiska miljön utan även information och olika former av verksamheter.

När det gäller nyproduktion av fastigheter finns i dag väl utvecklade rutiner för att tillgodose kraven på tillgänglighet. I plan- och byggprocessen lyfts tillgänglighetsfrågorna fram på ett helt annat sätt än tidigare.

Genom den nya lagstiftningen om ”enkelt avhjälpna hinder” har kommunen nu fått ett instrument att även påverka befintliga fastigheter och utemiljöer. Den nya lagstiftningen ställer stora krav på kommunen men den stora utmaningen blir att få igång en samverkan med de privata fastighetsägarna. Hur vi lyckas med att avlägsna enkelt avhjälpna hinder blir avgörande för tillgänglighetsutvecklingen i vår kommun.

För att öka tillgängligheten i vår kommun fordras fortsatta satsningar på ombyggnader av fastigheter, trafik- och gatumiljöer samt park-, natur- och kustmiljöer, som bl a omfattar lekplatser och aktivitetsytor.

Etablering av ett nytt resecenter och en ny evenemangshall skulle radikalt förbättra tillgängligheten för kommunmedborgarna. Ett nytt resecenter är en förutsättning för att fler medborgare skall kunna åka kollektivt och minska färdtjänståkandet

En evenemangshall skulle förbättra funktionshindrades möjligheter att ta del av kultur och idrott. Den skulle också öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att själva delta i olika former av aktiviteter.

Inom informationsområdet kommer kommunens hemsida att få en allt större betydelse under de kommande åren. Det är därför mycket angeläget att anpassningsåtgärder vidtages så att alla medborgare kan ta del av informationen på hemsidan.

Åtgärd 8

Tillskapande av centrala medel för åtgärder som ger ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning

Tidpunkt: 2006 och 2007

Kostnad: 1 Mkr år 2006 och 1 Mkr år 2007

Effekter: Möjlighet till snabba åtgärder som ger ökad tillgänglighet i offentlig miljö, till fritidsaktiviteter, till kollektivtrafik m m för personer med funktionsnedsättning och andra invånare och besökare i Halmstad.

Ansvarig: Kommunstyrelsen

12

Åtgärd 9

Prioritera genomförandet av ”Lagen om enkelt avhjälpna hinder”. En samverkan bör ske mellan byggnadskontoret, tekniska kontoret och fastighetskontoret samt med den privata sektorns fastighetsägare. Projektanställning av en samordnare på halvtid under åren 2006 och 2007.

Målgrupp: Fastighetsägare och personer med funktionsnedsättning i Halmstads kommun

Tidpunkt: 2006 och 2007

Kostnad: 500 kkr

Effekter: Ett tillgängligt fastighetsbestånd och en ökad tillgänglighet till offentliga platser.

Ansvarig: Byggnadsnämnden

Åtgärd 10

Kommunens fastigheter skall handikappanpassas i sådan takt att samtliga lokaler så snart som möjligt eller senast år 2010 är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Detta gäller såväl egna som förhyrda fastigheter. Saneringsfastigheter omfattas ej av åtgärden. Skolor och lokaler med hög besöksfrekvens eller lokaler som ofta besöks av personer med funktionsnedsättningar skall prioriteras.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning

Tidpunkt: 2006-2010

- Kostnad: Går för närvarande inte att bedöma. Lagstiftningen är styrande för kostnadsutvecklingen.
- Effekter: Möjligheter för personer med funktionsnedsättning att besöka och arbeta på kommunala myndigheter och inrättningar. Möjligheter för elever att gå i de skolor som finns i närheten av elevernas bostäder.
- Ansvariga: Fastighetsnämnden i samarbete med berörda nämnder

Åtgärd 11

Trafiksäkra övergångsställen och frekventa gångstråk i Halmstads kommun skall handikappanpassas i sådan takt att ”Lagen om enkelt avhjälpna hinder” följs. Det innebär att samtliga trafiksäkra övergångsställen skall vara handikappanpassade så snart som möjligt eller senast år 2010.

- Målgrupp: Invånare och besökare i Halmstads kommun med funktionsnedsättning
- Tidpunkt: 2006 - 2010
- Kostnad: 1 Mkr år 2006 och 1 Mkr år 2007
- Effekter: Ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i Halmstads offentliga miljö och närmiljö.
- Ansvarig: Tekniska nämnden

Åtgärd 12

Arbetet med att göra Stora Torg, Storgatan, Hamngatan och angränsande gågator tillgängliga skall prioriteras.

- Målgrupp: Invånare och besökare i Halmstads kommun med funktionsnedsättning
- Tidpunkt: 2006 och 2007
- Kostnad: Ej möjligt att bedöma.
- Effekter: Ökad tillgänglighet i offentlig miljö och i byggnader i Halmstads centrum.
- Ansvariga: Tekniska nämnden och övriga berörda nämnder i Halmstads kommun tillsammans med Halmstads City AB m fl privata företag

Åtgärd 13

Åtgärder skall vidtagas för att stävja ”vild” cykelparkering i Halmstads centrum.

- Målgrupp: Invånare och besökare i Halmstads kommun
- Tidpunkt: 2006
- Kostnad: 100 kkr
- Effekter: Ökad tillgänglighet i offentlig miljö
- Ansvarig: Tekniska nämnden

Åtgärd 14

Busshållplatser i Halmstads kommun skall handikappanpassas i sådan takt att ”Lagen om enkelt avhjälpna hinder” följs. Det innebär att de mest frekventerade linjerna snarast eller senast år 2010 har handikappanpassade busshållplatser. Genomförandet synkroniseras med åtgärd 15.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006 - 2010
Kostnad: 1 Mkr år 2006 och 1 Mkr år 2007
Effekter: Ökad tillgänglighet till kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning.
Ansvarig: Tekniska nämnden

Åtgärd 15

Inför Hallandstrafikens kommande upphandling skall Halmstads kommun framföra krav på att alla bussar skall vara utrustade med fasta ramper och minst två fästanordningar för rullstolar.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2007
Kostnad: Går f n ej att bedöma.
Effekter: Ökad tillgänglighet till kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning.
Ansvarig: Kommunstyrelsen

Åtgärd 16

Vid översynen av kommunens ägardirektiv till Halmstads Fastighets AB skall ingå en skrivning om att bolaget skall bygga bostäder som möjliggör ett ökat kvarboende.

Ett underlag för denna skrivning utformas av en tjänstemannagrupp med representanter från byggnadskontoret, fastighetskontoret (ansvarig för bostadsanpassningen), hemvårdsförvaltningen, socialförvaltningen och Halmstads Fastighets AB.

Målgrupp: Äldre och personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006
Kostnad: 0 kr
Effekter: Ökade möjligheter till kvarboende och minskade kostnader för särskilda boenden.
Ansvarig: Kommunstyrelsen

Åtgärd 17

Anpassning av Halmstads Renhållnings AB:s sophantering efter de behov som personer med funktionsnedsättning har.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning

Tidpunkt: 2006 och 2007
Kostnad: Ryms inom Halmstads Renhållnings AB:s verksamhet
Effekter: Ökade möjligheter till kvarboende och lägre kostnader för hemtjänsten
Ansvarig: Halmstads Renhållnings AB

Åtgärd 18

Varje förvaltning skall utforma en lättläst information om sin kärnverksamhet som publiceras på kommunens hemsida. Som stöd i utformandet av lättläst information skall utbildning erbjudas.

Målgrupp: Invånare och besökare i Halmstads kommun
Tidpunkt: 2007
Kostnad: 50 kkr
Effekter: Ökad informationstillgänglighet för alla
Ansvariga: Kommunstyrelsen i samarbete med övriga nämnder.

Ett aktivt liv för alla

Kommunen ska sträva efter att människor med funktionsnedsättning ska ha lika möjligheter som andra att delta i utbildning, arbete, kulturliv, rekreation, idrott och på andra väsentliga samhällsarenor. Genom att undanröja hinder av olika slag, stödja brukarstyrda och föreningsdrivna verksamheter, påverka och stimulera t ex arbetsgivare och föreningsliv att engagera sig för personer med funktionsnedsättningar kan kommunen underlätta för den enskilde med funktionsnedsättning att få ett mer aktivt liv.

Med hjälp av insatser som väl fungerande transporter, tillgängliga lokaler, tekniska hjälpmedel, ett brett och varierat kultur- och fritidsutbud och inte minst individuellt utformat stöd möjliggörs ett aktivt liv.

När den enskilde får ett variationsrikt livsinnehåll skapas bättre förutsättningar för möten med andra människor och därmed ökad delaktighet. I arbetet för ”ett aktivt liv för alla” bör särskild uppmärksamhet ägnas åt barn- och ungdomar med funktionsnedsättning och deras situation samt åt genusperspektivet.

Åtgärd 19

Vid kulturarrangemang av typen Kulturnatten, Gatuteaterfestivalen, 700-årsjubileet etc skall handikappaspekter tillgodoses såväl vad gäller arrangemangens tillgänglighet som dess innehåll. Arrangemangen bör också innehålla aktiviteter där personer med funktionsnedsättning medverkar.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006 och 2007
Kostnad: Ryms inom arrangemangens ordinarie kostnadsramar.
Effekter: Ett aktivare liv för personer med funktionsnedsättning och en ökad synlighet av kulturarbetare med funktionsnedsättning.
Ansvarig: Kulturnämnden

Åtgärd 20

Starta ett projekt "Fritid för alla". Syftet med projektet är att stimulera Halmstads föreningsliv till ett ökat engagemang vad gäller personer med funktionsnedsättning. Insatserna från kommunens sida kan avse information, utbildning, besök och ekonomiskt stöd.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006 och 2007
Kostnad: 300 kkr
Effekter: En aktiv fritid för alla.
Ansvariga: Kulturnämnden, socialnämnden och tekniska nämnden.

Åtgärd 21

Slutförande av ytterligare en handikappanpassad kustbadplats för att betjäna kommunens sydöstra delar.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006 och 2007
Kostnad: 5 Mkr
Effekter: Ökad tillgänglighet till kustbad för personer med funktionsnedsättning och äldre personer med nedsatt rörelseförmåga.
Ansvarig: Tekniska nämnden

16

Åtgärd 22

Halmstads kommun skall genomföra en satsning på handikappturism. Kommunen har genom två EU-projekt, TTT (tillgänglighet, turism och tillväxt) och Handicapfriendly city genomfört en rad åtgärder som syftar till att locka fler turister med funktionsnedsättning till Halmstad. Halmstad har genom dessa projekt samt genom uppmärksamhet kring det handikappolitiska programmet blivit känt i hela landet bland personer med funktionsnedsättning. Det gäller nu att ta vara på goodwill-effekter genom en fortsatt aktiv både riktad och generell marknadsföring i Sverige och i våra grannländer.

Målgrupp: Turister med funktionsnedsättning och näringslivet i Halmstad
Tidpunkt: 2006 och 2007
Kostnad: 200 kkr
Effekter: Ökade möjligheter för turister med funktionsnedsättning att besöka Halmstad samt en ökad marknad för näringslivet i Halmstad.
Ansvarig: Turistnämnden

Åtgärd 23

En genusanalys av handikappomsorgens LSS-verksamhet.

Målgrupp: LSS-verksamhetens personkrets
Tidpunkt: 2006
Kostnad: 100 kkr
Effekter: Kunskap om eventuella skillnader mellan könen skall vara underlag för utveckling av riktade insatser för ökad jämställdhet.
Ansvarig: Socialnämnden

Åtgärd 24

En inventering skall göras av de hinder som finns för att elever med funktionsnedsättning fullt ut skall kunna delta i all undervisning och i skolans alla aktiviteter.

Målgrupp: Elever med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006
Kostnad: 150 kkr i inventeringskostnad.
Effekter: Ökad tillgänglighet och ökade möjligheter till aktivitet för elever med funktionsnedsättning.
Ansvariga: Barn- och ungdomsnämnden och utbildningsnämnden

Åtgärd 25

Lönebidragsanställning av 3 personer under 2 år med uppgift att uppdatera handikappguiden och bistå kommunens nämnder i arbetet med information till personer med funktionsnedsättning.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning.
Tidpunkt: 2006 och 2007.
Kostnad: 800 kkr
Effekter: Ökade möjligheter för personer med funktionsnedsättning att erhålla ett produktivt och inkomstbringande arbete.
Ansvarig: Arbetslivsnämnden

17

Åtgärd 26

Vid anläggande av näridrottsplats på Andersberg skall hänsyn tas till de behov som personer med funktionsnedsättning har.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006 och 2007
Kostnad: Ryms inom befintliga budgetramar.
Effekter: Ge förutsättningar för en aktivare fritid och ett ökat aktivitetsutbud för personer med funktionsnedsättning.
Ansvariga: Kommunstyrelsen och tekniska nämnden

Åtgärd 27

Vandringsleder som är anpassade för personer med funktionsnedsättning skall finnas även i kommunens mindre tätorter.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006 och 2007.
Kostnad: Går för närvarande inte att bedöma.
Effekter: Ett aktivare liv för personer med funktionsnedsättning.
Ansvarig: Tekniska nämnden

Åtgärd 28

Regelverken för färdtjänst och riksfärdtjänst skall utformas på ett sådant sätt att det underlättar för personer med funktionsnedsättning att leva ett aktivt liv genom t ex nedkortad beställningstid för riksfärdtjänsten och en bibehållen princip om kollektivtrafiktaxa..

Målgrupp: Personer med färdtjänst och riksfärdtjänst. Främst ungdomar med riksfärdtjänst.
Tidpunkt: 2007
Kostnad: Går för närvarande ej att bedöma.
Effekter: Ökad tillgänglighet och ökade möjligheter till ett aktivt liv för personer med funktionsnedsättning.
Ansvarig: Kommunstyrelsen

Åtgärd 29

En höjning av förbehållsbeloppet till personer med funktionsnedsättning skall övervägas under planperioden.

Målgrupp: Personer med funktionsnedsättning
Tidpunkt: 2006-2007
Kostnad: Går för närvarande ej att bedöma.
Effekter: Ökade ekonomiska möjligheter att leva ett aktivt liv för personer som tillhör LSS personkrets.
Ansvarig: Socialnämnden

Åtgärd 30

En utredning som belyser handikappomsorgen i Halmstads kommun med avseende på målsättningar, resurser, kvalitet och kvantitet samt verksamhetens innehåll. Denna utredning blir ett komplement till det handikappolitiska programmet, vilket inte tar upp enskilda diagnosgrupperns särskilda behov. Det handikappolitiska programmet beskriver heller inte de individuella insatser som människor med funktionsnedsättning erhåller via lagstiftningen på området. Utredningen bör få samma karaktär som utredningen "Äldreomsorgen i Halmstads kommun, Omfattning och Kvalitet", 2004.

Målgrupp: Förtroendevalda, tjänstemän och funktionshindrade som berörs av handikappomsorgens verksamhet.
Tidpunkt: 2006
Kostnad: 300 kkr

Effekter: Ökad kunskap och ett förbättrat faktaunderlag för att utveckla handikapp-
omsorgen i Halmstad.

Ansvarig: Kommunstyrelsen och socialnämnden.